

ISJ BISTRITĂ-NĂȘĂUD

ASOCIAȚIA
AUTISM
EUROPA
BISTRITĂ

CCD BISTRITĂ-NĂȘĂUD

CONSILIUL JUDEȚEAN
BISTRITĂ-NĂȘĂUD

ȘCOALA GIMNAZIALĂ
NR. 4 BISTRITĂ

Titlul proiectului: Dezvoltarea de strategii și politici pentru a acorda șanse egale copiilor aparținând grupurilor vulnerabile.

ID PROIECT: PEH095

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

RAPORT VIZITA DE STUDIU, OSLO, 10-15.04.2016

În perioada 10 – 15 aprilie, 4 membri ai echipei de management și implementare a proiectului Dezvoltare de startegii și politici pentru a acorda șanse egale copiilor aparținând grupurilor vulnerabile, au participat la vizita de studiu organizată la partenerul norvegian Stiftelsen Radarvien, Oslo, Norvegia.

Participanți:

Din partea PP – ISJ Bistrița- Năsăud: Ioan IOJA – coordonator proiect și Tudor Daniel PAVELEA – asistent proiect.

Din partea P1 – Asociația Autism Europa Bistrița, Maria CAMPAN – expert terapie educațională

Din partea P4 – Școala Gimnazială nr. 4 Bistrița, Daniela Mariana Danea – expert elaborare strategii

Din partea partenerului 5 - Stiftelsen Radarveien Foundation

Marcel Babraj , Ellen Lyng, Ellen Gjesti , Gro Christiansen, Marianne Wahlstrom

Obiectivele vizitei de studiu:

Facilitarea schimbului de informații și de experiență între parteneri pentru realizarea obiectivelor proiectului.

Sprijinirea participanților în cunoașterea măsurilor adoptate de sistemul de învățământ norvegian în domeniul educației în ceea ce privește integrarea copiilor/elevilor cu autism sau alte tulburări de dezvoltare.

Duminică, 10 aprilie 2016

Sosirea în Oslo, stabilirea contactului cu partenerii norvegieni, discutarea agendei mobilității.

Luni, 11 aprilie 2016

Vizită la **Stiftelsen Radarveien Foundation - Prezentarea centrului**, dedicat îmbunătățirii vieții persoanelor adulte cu autism și alte tulburări asociate. Ni s-au prezentat sectoarele pe culori și specificul fiecărei săli de terapie, dotările existente și modul în care se desfășoară terapia diferențiată: sala de muzică, unde am asistat la o oră de terapie cu un grup, sala de gimnastică, bazinul de înot, sala pentru kinetoterapie, unde am asistat la o oră individuală în care terapeutul lucra cu o singură persoană, ne-a fost arătat modul în care se lucrează cu fiecare persoană, cum este planificată riguros activitatea, potrivit nevoilor și cerințelor specifice fiecăruia. Întreaga activitate este planificată și organizată sistematic, pe ore, zile, săptămâni și luni, cu mult timp înainte, fiecare secvență fiind discutată și coroborată cu celelalte tipuri de intervenție terapeutică/ socială. Fiecare clădire are o culoare dominantă, potrivit intervenției personalizate care se practică aici. Radarveien era în plin proces de transformare/adaptare a unei aripi a clădirii pentru un copilaș care urma să sosească acolo pentru prima dată. Ne-a impresionat profund grija, emoția, dorința de a face lucrurile cât mai bine, profesionist, de a nu omite niciun amănunt pentru ca „oaspetele” așteptat să se simtă confortabil, fizic și psihic.

ISJ BISTRIȚA-NĂSĂUD

ASOCIAȚIA AUTISM
EUROPA BISTRIȚA

CCD BISTRIȚA-NĂSĂUD

CONSILIUL JUDEȚEAN
BISTRIȚA-NĂSĂUD

ȘCOALA GIMNAZIALĂ
NR. 4 BISTRIȚA

Titlul proiectului: Dezvoltarea de strategii și politici pentru a acorda șanse egale copiilor aparținând grupurilor vulnerabile.

ID PROIECT: PEH095

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

Vizitarea **centrului de lucru Skredderstua și Avlastningen** din Oslo, centre în care am văzut cum persoane adulte cu autism și alte tulburări participau la activități comune – pregătirea mesei, plantare și îngrijire flori, confecționare de punguțe pentru biscuiți/ sandvișuri și tăiere și ambalare material lemnos. Directorul instituției și cei care lucrau acolo ne-au făcut o prezentare a principalelor activități desfășurate de centru în ultimul timp, organizarea de excursii și activități de socializare, limba engleză, activități de comunicare.

La sfârșitul zilei am avut o întâlnire la sediul partenerului, unde am discutat despre ceea ce am vizitat în cursul zilei, impresiile și noutățile pe care le-am aflat, despre colaborarea în cadrul proiectului.

Marti, 12 aprilie 2016

Am vizitat școala **Sjøskogen Elementary School**, școală în care există și copii cu nevoi speciale integrați. Școala aplică un program de leadership care vizează respectul reciproc dintre elevi și elevi și profesori, instaurarea regulilor clare de comportament pozitiv pentru elevi și profesori, stimularea pentru dezvoltarea abilităților de leader ale elevilor, managementul timpului și adoptarea unei atitudini deschise, elemente ale Curriculum for Excellence dezvoltat în Scoția în anii 2010 – 2011. Elevii cu nevoi speciale integrați în clasele tipice beneficiază de sprijin din partea psihologului școlar, ajutat constant de 2 asistenți, care îndeplinesc și funcția de însoțitor pentru unii dintre aceștia. În școală, elevii cu cerințe educaționale speciale sunt de asemenea ajutați să se integreze prin intermediul programului After School, în cadrul căruia se organizează activități de timp liber într-un mediu asemănător celui de acasă. Școala nu are împrejmuire, ceea ce dovedește gradul ridicat de educație al elevilor și comunității locale, iar elevii sunt supravegheați de profesorul de serviciu pe timpul pauzelor, ajutat fiind pe parcursul pauzei mari de elevii-asistenți cuprinși în programul de leadership. Dotările materiale ale școlii – școală relativ nouă – 10 ani – reprezintă atât grija statului acordată copiilor, cât și considerația comunității de care se bucură această școală. Spațiile largi, deschise, existența mijloacelor de învățământ tehnologice în fiecare sală de clasă ușurează mult munca profesorilor și constituie un mediu stimulativ atât pentru elevii tipici, cât și pentru cei cu nevoi speciale. Am asistat la o oră desfășurată cu 6 elevi cu cerințe educative speciale, elevi care erau învățați să înțeleagă necesitatea cererii de ajutor de la ceilalți în momente de impas. Au fost prezentate situații tipice, pe care elevii au fost rugați să le transpună în jocuri de rol, au fost jocuri de concentrare și de memorie, de comunicare.

La sfârșitul zilei am avut o întâlnire la sediul partenerului, unde am discutat despre ceea ce am vizitat în cursul zilei, impresiile și noutățile pe care le-am aflat, despre colaborarea în cadrul proiectului.

Miercuri, 13 aprilie 2016

Vizita la **Karlsrud Elementary School** ne-a prilejuit contactul cu o școală normală în care erau integrați elevi cu cerințe educaționale speciale, autism, ADHD, sindrom Asperger etc. Elevii speciali proveneau din tot orașul, admiterea lor depinzând de dificultatea de învățare pe care o aveau. Erau lungi liste de așteptare, deoarece dotările materiale și umane ale școlii erau deosebite. Fiecare elev special beneficia de un plan individual, programe adaptate cerințelor și intereselor sale și capacității sale de comunicare. Clădirea școlii era de fapt împărțită în două, o parte pentru elevii tipici, o parte pentru cei cu nevoi speciale. Existau și două curți care puteau fi folosite în timpul pauzelor și acces adaptat pentru cei cu deficiențe motorii. Am vizitat sălile în care copiii își

Copii și tineri în situații de risc
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

ISJ BISTRIȚA-NĂSĂUD

ASOCIAȚIA
AUTISM
EUROPA
BISTRIȚA

CCD BISTRIȚA-NĂSĂUD

CONSILIUL JUDEȚEAN
BISTRIȚA-NĂSĂUD

ȘCOALA GIMNAZIALĂ
NR. 4 BISTRIȚA

Titlul proiectului: Dezvoltarea de strategii și politici pentru a acorda șanse egale copiilor aparținând grupurilor vulnerabile.

ID PROIECT: PEH095

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

desfășurau activitatea, am văzut resursele de care dispune școala. Integrarea elevilor în școala normală a început prin participarea lor, în timpul pauzelor, la activități comune. Accentul cade pe posibilitatea copiilor de a-și găsi prieteni printre cei asemenea lor.

Am asistat la o oră în care trei elevi cu autism, care puteau vorbi și comunica, însoțiți de 1, 2 sau 3 profesori fiecare, completau niște fișe axate pe dezvoltarea capacității lor matematice, științifice. Există un fel de competiție stimulativă între elev și însoțitor, prin care elevul era încurajat să ia decizii și să rezolve cerințele respective. Ne-au fost prezentate și încăperile unde copiii se pot retrage când stressul sau oboseala devin prea puternice pentru ei, încăperi simple, cu masă, scaun și eventual pat, în care copiii își pot reveni mai ușor.

Trosterud Preschool este o grădiniță pentru copii de peste 1 an cu tulburări de dezvoltare și care nu pot comunica decât cu ajutorul pictogramelor, stimulați fiind permanent, senzorial, motric, fizic, afectiv și intelectual prin metoda TEACH, componentă a strategiei ABA, metodă folosită și în România în cadrul terapiei pentru persoanele cu autism și alte tulburări asociate. Cu ajutorul pictogramelor, activităților repetitive, semnelor și gesturilor, copiii sunt învățați să comunice, să înțeleagă codul comunicării și să răspundă adecvat stimulilor externi. Beneficiază de sală de sport, de sală pentru stimularea simțurilor, de sală de mese, sală pentru activități comune, de personal calificat și resurse materiale specifice deosebite.

Nordvoll School și Autism Center este un centru de zi în cadrul căruia elevi și tineri cu tulburări din spectrul autist beneficiază de terapie specifică și sunt stimulați să comunice adecvat, potrivit necesităților și dorințelor lor. Centrul oferă și un respiro familiilor acestora, deoarece aici sunt acomodați și tineri ai căror aparținători nu reușesc întotdeauna să le facă față. Personalul calificat al instituției oferă consultanță familiilor, face evaluări ale copiilor și tinerilor cu autism și alte tulburări, folosește modalități multiple de comunicare și oferă resurse tehnologice și materiale de excepție. Existența spațiilor de retragere pentru tinerii afectați, posibilitatea ca aceștia să beneficieze de stimulare senzorială, de dezvoltare a capacităților artistice și muzicale, de exerciții fizice desfășurate sub directă îndrumare a kinetoterapeuților conferă acestui centru un standard ridicat printre instituțiile asemănătoare din Oslo, Norvegia. Ne-au fost prezentate diferite modalități de evaluare a capacităților de comunicare ale persoanelor cu cerințe speciale și modul în care aceștia sunt stimulați din toate punctele de vedere. Au fost prezentate, într-un material interactiv, principalele activități ale centrului și unele dintre cazurile care s-au ameliorat prin intervenția executată în centru.

La sfârșitul zilei am avut o întâlnire la sediul partenerului, unde am discutat despre ceea ce am vizitat în cursul zilei, impresiile și noutățile pe care le-am aflat, despre colaborarea în cadrul proiectului.

Joi, 14 aprilie 2016

Vizita la **Haug School și Resource Center** a debutat cu prezentarea centrului, a resurselor materiale și umane de care dispune, a activităților desfășurate zilnic în cadrul centrului cât și a activităților de anvergură. Resursele materiale specifice lucrului cu persoanele cu autism și alte tulburări asociate, cu nevoi speciale și cerințe educative speciale cuprindeau, pe lângă informații, cărți, jocuri, și un centru de împrumut de unde copiii puteau lua cu împrumut jocuri terapeutice potrivite vârstei lor. Am asistat la o activitate comunicativă de grup, unde persoanele erau asistate din nou de 1, 2 sau 3 însoțitori (profesori, terapeuți) pe tot parcursul zilei. Existau spații comune și

COPII ȘI TINERII ÎN SITUAȚII DE RISC
Reducerea inegalităților
Antidiscriminare
Incluziune socială

ISJ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

ASOCIAȚIA
AUTISM
EUROPA
BISTRIȚA

CCD BISTRIȚA-NĂȘĂUD

CONSILIUL JUDEȚEAN
BISTRIȚA-NĂȘĂUD

ȘCOALA GIMNAZIALĂ
NR. 4 BISTRIȚA

Titlul proiectului: Dezvoltarea de strategii și politici pentru a acorda șanse egale copiilor aparținând grupurilor vulnerabile.

ID PROIECT: PEH095

Proiect finanțat cu sprijinul financiar al Programului RO10 - CORAI, program finanțat de Granturile SEE 2009-2014 și administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

spații de retragere, săli pentru stimulare senzorială, sală de sport, săli pentru desfășurarea programului educativ, săli individuale etc.

Vizitarea școlii **Hauketo Elementary School**, școală construită modern, nouă, la care și-a adus contribuția unul dintre cei mai mari arhitecți norvegieni contemporani, ne-a prolejit o dată în plus contactul cu modul plin de respect și considerație cu care sunt tratați toți cetățenii norvegieni de către semenii lor, fără deosebire de afecțiunile pe care le manifestă. Un respect ambivalent, dublat de dorința de a ajuta cu demnitate, de a funcționaliza societatea. Ce te izbește la contactul cu școlile norvegiene este liniștea, respectarea regulilor, demnitatea, consecvența, solitudinea. Extraordinarele dotări materiale sunt mereu dublate de OAMENI, de persoane care înțeleg să-și facă datoria profesionist. Aici, profesionalismul este un mod de viață, iar respectul, o profesiune de credință. Aici am văzut cum un profesor iniția un elev cu sindrom Asperger în tainele discursului public: acesta observa semnalele verbale și nonverbale transmise de un orator pe un ecran video. Elevul își nota elementele definiției pe o fișă de lucru, urmând să discute apoi cu profesorul. O atmosferă calmă, liniștită, de lucru, de colaborare și prietenie domnea peste tot în această școală. Și nu numai aici. Elevii din clasele terminale aveau simularea examenelor de sfârșit de an și atmosfera de respect pentru munca și emoțiile lor era prezentă. Ni s-a explicat cum se lucrează, om la om, cu elevii cu probleme, cum aceștia pot alege activități pe placul lor – proiecte individuale pe probleme de botanică, mediu, geografie sau orice domeniu își doresc, în loc să participe la orele care lor li se par fără sens. Ceea ce contează este ca ei să învețe ceva, să rămână cu noțiuni care să le fie de folos mai târziu în viață. Sala de muzică, dotată cu instrumente muzicale de toate felurile, într-un cadru prietenos, sala de arte, sala de sport, sălile de clasă luminoase, zona „bucătăriei”, unde elevii își exersează deprinderile casnice și ospitalitatea, toate acestea formează profilul de dorit al oricărui tânăr capabil să se integreze într-o societate normală, unde se simte valorizat, inclus.

La sfârșitul zilei am avut o întâlnire la sediul partenerului, unde am discutat despre ceea ce am vizitat în cursul zilei, impresiile și noutățile pe care le-am aflat, despre colaborarea în cadrul proiectului. Am prezentat activitățile pe care le-am desfășurat noi în cadrul proiectului, rezultatele obținute până acum și am ilustrat toate acestea cu imagini. Am discutat despre dificultățile pe care le întâmpinăm în lucrul cu părinții elevilor/ copiilor din grupul țintă și am concluzionat, într-o tentă optimistă, că perseverența și hotărârea, acompaniate de respect și dăruire, pot face ca lucrurile să se miște și pentru noi.

Vineri, 15. aprilie 2016

Plecarea spre casă. Mulțumim partenerilor noștri norvegieni pentru că ne-au arătat că se poate!

